

Datum: 2025-11-25

Regeringskansliet, Landsbygds och Infrastrukturdepartementet

Ert dnr: LI2025/01587

li.remissvar@regeringskansliet.se

li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar angående förslag till nationell Infrastrukturplan 2026–2037

Uddevalla Hamnterminal AB har tagit del av Trafikverkets plan för Nationell Infrastruktur för 2026–2037 och har följande synpunkter.

Bakgrund

Uddevalla Hamnterminals målsättning är att, utifrån marknadens behov, skapa en modern, miljöanpassad, kapacitetsstark och framtidssäkrad multimodal hamn.

Marknadens ökade krav på klimatneutral logistik ligger till grund för prognoser i Uddevalla Hamnterminals affärsplan som visar en potential för mer än fördubblade godsvolymer till 2035.

Detta kräver en utbyggd, moderniserad och klimatsäkrad spåranslutning mellan Uddevalla C - Sörvikshamnen och Västra Hamnen (Fröland), med sömlös integration till det nationella järnvägsnätet.

Målet är att skapa en robust och hållbar hamn- och transportutveckling samt att vara betydande resurs i det nationella transportnätverket.

Detta gynnar det regionala/nationella näringslivet och skapar långsiktigt värde för både invånare, näringsliv och totalförsvaret.

Uddevalla Hamnterminal expanderar sin verksamhet i Sörvikshamnen samt på sikt Västra Hamnen på Fröland.

För att kunna fullfölja sina åtaganden som hamn av riksintresse och del av Sveriges totalförsvaret samt som nod i svensk industris transportsystem är det nödvändigt att utveckla och utvidga den infrastruktur som knyter an mot Uddevalla Hamnterminals verksamheter.

Nuvarande situation

Befintlig infrastruktur

Uddevalla Hamnterminal tar ett stort ansvar vad det gäller att vara en essentiell nod i det svenska transportsystemet vilket är grunden för att svensk import/export industri ska fungera och bidra till ett robust totalförsvaret i händelse av kris eller krig.

Uddevalla Hamnterminal är som hamn av Riksintresse en viktig del i den svenska infrastrukturen och bidrar till att hålla en hög kvalitet och en låg klimatpåverkan. Man tar ansvar genom de investeringar

som Uddevalla Hamnterminal och Uddevalla Kommun gör för att stödja svensk industri genom att skapa förutsättningar för omlastning mellan olika transportslag som väg, järnväg och sjötransporter.

Uddevalla Hamnterminal är en viktig transportnod i ett rikstäckande infrastrukturnät med både väg, järnväg, utvecklingsbar möjlighet till Inre Vattenvägar och med anslutning till global fartygstrafik.

Befintliga godsflöden

Uddevalla Hamnterminal omsätter i nuläget ca 1,2 miljoner ton gods över kaj samt ca 300 000 ton via terminal.

De huvudsakliga godsslagen är bulk, styckegods, flytande gods och projektlaster. I hamnen hanteras också containers och rullande gods dock i mindre omfattning.

Flera kända stora bolag och kunder finns representerade hos hamnen med namn som Lantmännen, Benders, Göteborg Energi, Yara, Billerud, Vestas, Hitachi Energy med flera. Hamnen fungerar även som en transit nod för gods som byter transportslag från t ex järnväg till väg.

Beräknade godsflöden

Under den kommande femårsperioden ser vi att volymerna över hamnen kommer att öka. En del av ökningen är organisk tillväxt och en del är nya volymer till hamnen. Vi ser en ökad tillväxt inom biobränsle, materialåtervinning, klimatreducerande insatsvaror till betongindustrin och utskeppning av sågade trävaror.

Kunder till Uddevalla Hamnterminal har investerat och byggt nya siloanläggningar, detta kommer över tid öka utskeppning av spannmål över hamnen.

Uddevalla Hamnterminal idag

Gjorda investeringar

Uddevalla Hamnterminal har tillsammans med Uddevalla Kommun under åren 2023 - 2025 investerat ca SEK 185 miljoner kronor i upprustning av Sörvikshamnen och Västra Hamnen med bland annat nya järnvägsspår, nya lasthanteringskranar, nya magasin samt ny asfaltering m.m.

Flera av hamnens större kunder har startat byggnationen av nya lager i Västra Hamnen.

Pågående investeringar

Under 2026 planerar Uddevalla Hamnterminal bygga ut fler järnvägsspår för mottagning av vagnar på Sörvikshamnen. Denna expansion fördubblar kapaciteten att ta emot vagnar.

Utredningsarbete pågår för närvarande avseende den totala järnvägsinfrastrukturen i hamnområdet.

I första hand med fokus på ett nytt rakspår från Uddevalla C till Sörvikshamnen. Rakspåret är en förutsättning för att få full nyttjande effekt av utbyggnaden av Sörvikshamnen.

Kommande behov

Järnväg

För att ytterligare stärka Uddevalla Hamnterminals tillgänglighet inom EU:s dual use och totalförsvarsfunktion krävs att Trafikverkets järnvägstunnlar in mot Uddevalla åtgärdas. Detta för att godståg med största lastprofil (lastprofil C) ska kunna hanteras.

En modernisering av tunnlarna till en större profil skulle göra att Uddevalla Hamnterminal kan bidra till att nyttja potentialen i nationella delar av järnvägsnätet mer effektivt. Det skulle även möjliggöra för Uddevalla Hamnterminal att verka som redundanshamn för exempelvis Göteborgs Hamn. Redan idag hanteras exportgods i Uddevalla Hamnterminal som skulle kunna nyttja en större lastprofil. Exempel på logistiksystem som på andra relationer nyttjar lastprofil C är Hitachi Energy, Stora Enso (SECU-box).

Åtgärdsbehov

Uddevalla hamnterminal vill framhålla vikten av att nedanstående åtgärder och utredningsarbeten påskyndas till ett genomförande för att stärka integrationen av sjöfart och väg/järnväg.

- *Behov gällande färdigställanden av utredningar*

Trafikverket arbetar med en utredning, som nu pågått i flera år, kring Hitachi Energys framtida transportvägar för deras största enheter (transformatorer). I utredningsarbetet har bland annat tunnlarna i Uddevalla ingått, men det är fortsatt oklart om åtgärder kommer att vidtas då utredningen ännu inte är färdig att kunna lämnas ut.

Trafikverket har dessutom ett projekt kallat LTS (Längre, tyngre och större lastprofil för tåg). Projektet arbetar med att utveckla järnvägsnätet för större lastprofil för godståg i prioriterade stråk.

- *Behov av järnvägsförbindelse Sörvikshamnen – Västra Hamnen*

I syfte att möta svensk industris ökande kapacitetsbehov av godstransporter behövs en ny järnvägsförbindelse mellan Sörvikshamnen och Västra Hamnen byggas. Denna förbindelse kan också vara ett Dual Use-projekt, då den förbinder Västra Hamnen, som också har RO/RO-läge och ett djup på 10 m med stambanan, vilket efterfrågas av Marinen för möjlighet till transporter mellan väst- och ostkusten med fartyg. Denna projektering bör påbörjas inom planperioden och initieras av Trafikverket.

- *Behov av förbättrad farled*

Uddevalla Hamnterminal har inlämnat en "Anmälan om brist i allmän farled" diarienummer TRV 2025/767 68 angående behov av "Uträtning och breddning av inseglingsfarleden Marstrand lotsstation – Uddevalla Hamn".

Syftet med denna anmälan är att kunna säkerställa trafik- och miljösäkra fartygstransporter med större fartyg i ett ökande antal på grund av Uddevalla Hamnterminals kommande kapacitets och omsättningsökning av gods.

Uddevalla Kommun och Uddevalla Hamnterminal är angelägna om att en förbättring av farleden tas upp i nationell plan 2026 – 2037 för att möta den pågående kapacitetsökningen av gods över kaj.

- *Behov av Inre vattenväg*

En "Anmälan om brist i allmän farled" med diarienummer TRV 2021/129 152 har också inlämnats med syfte att skapa en Inre vattenväg mellan Göteborgs Hamn, Wallhamn och Uddevalla Hamnterminal för att skapa ett robust hamnsystem för Västkusten med alternativhamnar till Corehamnen Göteborgs Hamn för en hög redundans i händelse av kris eller krig för att möta Försvarens uttalade behov av ett robust sjöburet transportsystem med hög redundans.

Konklusion

Då Uddevalla hamnterminals ansvar som hamn av Riksintresse för svensk industris växande transportbehov och Försvarens behov i händelse av kris eller krig är större än det kommunala uppdraget och snarare verkar för hela Västsverige bör detta lyftas upp på nationell nivå.

Detta med tanke på Uddevalla Hamnterminals roll som redundanshamn för både Göteborgs Hamn och Vänerhamnarna vid risken av en utslagning av Göteborgs Hamn eller vid trafikstopp i Vänertrafiken vid en kris eller olycksituation.

En samfinansiering av de investeringar som omfattas av NTP 2026–2037 på nationell nivå samt de investeringar som kan ingå i Trafikverkets trimningspengar bör prioriteras tidigt i planperioden vid fördelning av statliga medel.

Detta är en förutsättning för utvecklingen av Uddevalla Hamnterminals möjlighet att öka överflyttning av godstransporter från väg/järnväg till fartyg.

Detta ärende har behandlats av Uddevalla Hamnterminal AB:s styrelse.

Ulf Stenberg

Ulf.stenberg@uddevalla-hamn.se

Verkställande direktör

Uddevalla Hamnterminal AB